

Ольга МІХТЄЄВА,
Шепетівський навчально-виховний комплекс №1 у складі
"Загальноосвітня школа І-ІІ ступенів та ліцей ім. Героя України М. Дзювельського"

Світлана ІГНАТЬЄВА,
Дунаєвецький ліцей №1

Навчання у ритмі НУШ: курс підвищення кваліфікації учителів англійської мови від Британської Ради

Першочерговим завданням учителя є навчати здобувачів освіти. Що означає «навчати»? День у день, зустрічаючись зі своїми учнями, ми не лише передаємо їм знання – пояснюємо граматичні аспекти, збагачуємо вокабуляр, розширюємо кругозір, вдосконалюємо комунікативні навички, але й мотивуємо, надихаємо та виховуємо.

Для того, щоб бути професіоналами своєї справи, залишаючись цікавими учням, бути з ними на одній хвилі, маємо самі постійно розвиватися та вдосконалювати свою майстерність. Сьогодні пропонує безліч можливостей – конференції, семінари-практикуми, навчальні вебінари, педагогічні майстерки. Проте зазвичай їм бракує систематичності та наступності.

Нам пощастило не загубитися у вирі цих пропозицій та знайти курс, який за змістом відповідає усім вимогам Нової української школи, будучи при цьому цікавим та інформативним, структурованим і результативним. Тому ми вирішили поділитися враженнями від співпраці із Британською Радою під час фасилітування програми підвищення кваліфікації вчителів англійської мови закладів базової середньої освіти, які навчають учнів 5-9 класів в умовах реформування іншомовної галузі освіти відповідно до положень Концепції НУШ.

Наша робота над курсом почалася влітку 2021 року, коли ми пройшли досить інтенсивне навчання, яке відбувалося онлайн в синхронному режимі через карантинні обмеження. Ми не лише поповнили свій методичний кейс новими педагогічними ідеями, прийомами і технологіями, а й вперше спробували себе в ролі фасилітаторів під час проведення тест-драйву. Добре розуміли, що у своїй діяльності можемо зіткнутися з певними труднощами, адже робота з дорослими має свою специфіку. Взавши до уваги рекомендації менторів та досвідчених колег, ми розпочали фасилітування першої когорти вчителів вже у вересні.

Навчання на курсі відбувається онлайн та організовано в синхронному й асинхронному режимах. Програма включає чотирнадцять онлайн-сесій тривалістю від двох до чотирьох годин на платформі Zoom. Учасники активно обговорюють матеріал, в тому числі й у групах, діляться власним баченням та досвідом з відповідних питань. Окрім цього, вчителі опрацьовують модулі на платформі Online Teaching Community від Британської Ради, збирають своє

портфоліо та спілкуються на форумі, що також є необхідним елементом програми.

Курс складається з семи теоретичних модулів. Необхідно зазначити, що програма містить в собі складові, необхідні для роботи з п'ятикласниками НУШ. В рамках цих модулів ми навчалися сучасній техніці, прийомам та методам роботи в Новій українській школі. Кожен модуль спрямований на ознайомлення з певним аспектом. Деякі теоретичні знання з методики викладання іноземної мови ми лише актуалізували в ході навчання, тоді як окремі поняття виявилися цілковито новими.

У першому модулі «Introduction to the Programme» після знайомства та тимбілдингу ми зосередилися на такому понятті, як професійна рефлексія. Тут ми вчилися ефективно рефлексувати, усвідомлюючи необхідність такого самоаналізу після кожного уроку.

Другий модуль «Understanding learners and their learning preferences» присвячений темі диференціації здобувачів освіти. Ми обговорювали, чому важливо знати вікові та індивідуальні особливості учнів та як застосовувати ці знання на практиці.

Третій модуль «Managing the educational process» виявився найскладнішим за змістовим наповненням і водночас найбільш практичним. У теоретичному блоці цього модуля ми ознайомилися з Державним стандартом базової середньої освіти України та його компонентами, а це: базовий навчальний план, мета та орієнтири базової середньої освіти, компетентності та компетентісний потенціал, наскрізні вміння, конкретні та загальні очікувані результати навчання. Досить цікавим для усіх в цій частині був концепт контекстуалізації учіння, який більш глибоко розкриває суть комунікативно-діяльнісного підходу до вивчення іноземної мови. Тут же ми ознайомилися з поняттям teaching blueprint, що є тематичним плануванням, проте відмінним від звичного нам календарно-тематичного плану.

У практичному блоці модуля ми детально опрацьовували планування уроку – ключові аспекти та етапи, організація активностей, часова модель уроку, управління класом тощо. Тут ми також актуалізували наші знання про таксономію Блума та вкотре переконалися, наскільки важливим є зв'язок між цілями навчання та ієрархією пізнавальних процесів учнів.

Несподіваний інтерес викликала технологія перевернутого класу (flipped classroom), про яку наші колеги-учасники курсу, звісно ж, чули, але не застосовували на практиці. Проте виклики дистанційного та/або змішаного навчання мотивували багатьох спробувати перевернутий клас після наших сесій, тож ми отримали багато позитивних відгуків щодо нього.

У четвертому модулі курсу «Assessment for learning» ми опрацювали види оцінювання, приділяючи особливу увагу формувальному оцінюванню, адже воно є одним з ключових аспектів концепції НУШ. Ідеться не про звичне для нас у середній та старшій школі рівне оцінювання, яке лише відображає кінцевий результат опанування тієї чи іншої теми. Формувальне оцінювання спрямоване передусім на виправлення недоліків та прогалин у знаннях у процесі навчання, а не після завершення певного його етапу. Ми опанували принципи та стратегії assessment for learning, цікаві техніки зворотного зв'язку від учнів та способи імплементації його на практиці. Важливим аспектом формувального оцінювання є власне рефлексія самих здобувачів освіти, їх уміння окреслювати свої цілі та розуміти шляхи їх досягнення.

П'ятий модуль «Developing communicative language skills» присвячений впровадженню комунікативного підходу до навчання мови. Ми разом з учасниками обговорювали посібники та підручники, якими користуємося на своїх уроках, аналізуючи, наскільки вони забезпечують контекстуалізацію навчання. Також ми вчилися правильно добирати додаткові матеріали, ділилися власними лайфхаками та улюбленими онлайн-сервісами для навчання.

Шостий модуль «Teaching blueprint» був своєрідним заліком учасників. Насправді, робота над ним тривала протягом кількох тижнів, починаючи з третього модуля, коли учителі розділилися на групи, кожна з яких готувала детальний тематичний план (blueprint) з обраної теми. Під час цього тижня учасники презентували свої блупрінти, обговорювали та доповнювали плани колег, ділилися враженнями від роботи. Більшість із них погодилися, що блу-

принт є дуже зручним інструментом для планування поза межами одного уроку, адже так ми можемо бачити тему як цілісну структуру з усіма мовленнєвими та наскрізними вміннями, які ми плануємо розвивати впродовж теми, а також весь наявний у ній лексичний та граматичний інвентар.

Останній модуль «Course feedback and roundup conference» – це завершальний етап курсу, на якому ми підбивали підсумки нашої роботи протягом шести тижнів.

Окрім теоретичної частини курсу, ми намагалися зробити фокус на практичних аспектах освітнього процесу. Обов'язковими елементами наших сесій були веселі warming-ups, тематичні lead-ins, запальні energisers та мотивуючі round-ups.

Позаду – курси разом із довгими годинами підготовки, сесії та онлайн-зустрічі. Хоч і було витрачено багато часу та сил, але не дарма. Набутими знаннями ми поділися з колегами, водночас і в них запозичили багато цікавого. А ще ми вкотре переконалися, яка креативна, стійка та сильна українська вчительська спільнота. Адже, окрім вчителів із Хмельниччини, ми фасилітували також педагогів із Києва, Нікополя, Житомира, Дніпра, Чернігівщини та інших міст. Усього 5 когорт, це 180 колег пройшли навчання під нашим наставництвом.

Приємно було бачити вогник в очах та готовність працювати і вдосконалюватися всупереч тривогам, ракетам, вибухам. Ми знову довели, що українську націю не злякає і не зупинить навіть війна. Отож, дякуючи програмі підвищення кваліфікації вчителів англійської мови закладів базової середньої освіти, які навчають учнів 5-9 класів в умовах реформування іншомовної галузі освіти відповідно до положень Концепції «Нова українська школа» від Британської Ради, ми озброєні необхідними знаннями з методики, ознайомлені з вимогами роботи в НУШ і тепер навчаємо нушівців. Тримаємо руку на пульсі, постійно підтримуємо зв'язок і один одного у такий непростий час. І керуємося девізом «Двоє, які працюють разом, здобувають більше, ніж троє, які працюють окремо».